

H L A P C I

1. Bibliografski podatki: - avtor Ivan Cankar,
 - izbrano delo V. knjiga,
 - izbral in uredil Josip Vidmar,
 - opremil in tehnično uredil Aco Mavec,
 - založba Mladinska knjiga,
 - tisk in vezava ZGP Mladinska knjiga,
 - Ljubljana 1976.

2. Fabula:

Bile so volitve. Vsi so bili nestrpni, kakšen bo izid. Le Jermanu je vseeno, kajti četudi se spremeni oblast ne bo njemu nič bolje. Zmagali so naprednjaki. S tem se veliko volilcev ni strinjalo. Med njimi tudi Komar in Nadučitelj. Tisti, ki se niso ugotovili, da narod zna, kar je najbolje zanj. Tako so spremenil svoje mišljenje razen Jermana.

Popoldne v krčmi se je pogovarjal s župnikom, kateri ga je poskušal prepričati, naj se jim pridruži. Jerman je ostal pri svojem. Komar ga je poniževali, a on se zanje ni zmenil.

Zvečer se je doma sestal s Kalandrom, njegovim somišljenikom. Ugotovila sta, da sta ostala sama, vsi somišljeniki so ju, zaradi tega ali onega razloga zapustili. Ob njegovem odhodu se je na vratih prikazal župnik. Ponovno mu je razložil, njegovo mišljenje. Jerman, pa svojega ni opustil, zato ga je župan posvaril, da ga lahko izženejo.

Naslednjega jutra v krčmi se je Jerman ponovno sestal s Kalandrom. Krčmar jima je povedal, da ne želi nevšečnosti. Prišla je Lojzka, njegova prijateljica, in mu povedala, da nameravajo vaščani ukrepati proti njemu. Svetovala mu je naj se naredi bolan, kar je tudi res bil, in naj odide domov. V krčmo so počasi pričeli prihajati ljudje. Prišel je Komar. Povedal mu je, da ga ne želijo in naj poveže culo ter odide na Goličavo. Povedal je tudi, da zbirajo podpise, katerih naj bi naslednji dan bilo nad tristo.

V krčmi so se začeli prerekovati, nakar vstane Jernej in prične zbranim razlagati svoje mišljenje. Povedal jim je, da katekizem ni vsega mišljenja začetek in konec, ter druge podobne reči. Poslušalce je njegov govor tako pritegnil, da so se želeli tudi sami vključiti vanj, vendar na svojevrsten način: s pestmi in brcami. Iz dvorišča so ljudje skozi okna pričeli metati kamne. Jerman jih je zmerjal s hlapci. Nazadnje ga je Kalandar prijel, ga potisnil skozi duri in ga tako rešil. Vzel je stol v roke, da bi odbil vsakogar, ki bi hotel nad Jermana.

Zvečer sta bili učiteljici Geni in Lojzka pri Jermanu. Zdravnik mu je povedal, da mu bo mati umrla. Z Geni je stopil po župnika medtem, ko je Lojzka ostala pri Jermanovi materi. Hvastja je prinesel Jermanu, kateri se je kmalu vrnil, kolone za pot in odšel. Prišel je tudi Kalandar je prinesel dve novici: iztaknil je tistega, ki ga je bil v krčmi ranil in povedal, da nameravajo za praznike napraviti zborovanje. Jerman mu je dal kračo in potice za tistega, ki ga je ranil. Sklenil je, da ne bo več zboroval. Lojzka in Kalandar sta skupaj odšla. Kmalu je pripel župnik. Svetoval mu je naj moli nocoj očenaš, mu blagoslovil pot in odšel. Mati ga je še enkrat poklicala po imenu in izdahnila.

3. a) Književne osebe: - JERMAN: pravičen, razgledan, pameten, vztrajen,
 - LOJZKA: stoji Jermanu ob strani,
 - HVAŠTJA: starejši pravičen učitelj,
 - GENI: učiteljica,
 - ŽUPNIK: hoče biti glavni, da ga vsi poslušajo,
 - NADUČITELJ: ozkogleden, se prilizuje,
 - KOMAR: hoče biti med glavnimi, se prilizuje,
 - KALANDER: pomaga Jermanu,

b) Književni prostor je vas na slovenskem.

c) Književni čas je nekaj dni.

č) Snov je zgodovinska, tematika je socialna, motivi so iz vsakdanjega življenja.

d) Zgradba besedila je sintetična.

e) Ubeseditveni način je epski.

f) Slogovna sredstva: - primera: ljubezen ti je kakor nova bluza

1. Bibliografski podatki: - avtor Ivan Cankar,
 - izbrano delo V. knjiga,

je najbolje zanj. Tako so spremenil svoje mišljenje razen Jermana.
Popoldne v krčmi